

Frikommunenetværk om billige boliger og fleksible boligløsninger

ANSØGNING

Forsøgsbeskrivelse - Deleboliger for enlige mødre

Frikommunenetværk	Flere billige boliger og fleksible boligløsninger		
Titel på forsøg	Deleboliger for enlige mødre		
Deltagerkommuner	Københavns Kommune (med forbehold for efterfølgende politisk godkendelse konkrete projekter under en forsøgshjemmel)		
Faglig kontaktperson	Susan Fiil Præstegaard		
	Telefon	5170 7155	E-mail Pa07@sof.kk.dk
Netværkskoordinator	Christine Bagge Petersen		
	Telefon	2059 8692	E-mail Christinepe@htk.dk
Dato for ansøgning	1. maj 2017		

1. Beskrivelse af forsøget

Boligpriserne i almene boliger i deltagerkommunerne har været stigende de sidste mange år. Den stadig større mangel på boliger, som borgere med lav indkomst kan betale fører til stigende ventetider i kommunernes boligsociale anvisninger. Aktuelt er der bl.a. problemer i forhold til at skaffe boliger til enlige mødre, som opholder sig på krisecenter.

Kvindernes økonomiske muligheder er ofte begrænsede. Dels er kvinderne ofte på kontanthjælp og dels har de behov for et ekstra værelse til barnet/børnene. Lejligheder af den nødvendige størrelse er oftest ikke økonomisk tilgængelige for enlige mødre.

Samtidig må kommunerne hvert år sende et større antal af de boliger, kommunen råder over til boligsocial anvisning, retur til almene boligorganisationer, fordi de er for dyre for kommunernes målgrupper, hvis de skal benyttes som selvstændige boliger.

Muligheden for at oprette deleboliger giver kommunerne et værktøj til at sikre, at der kan skabes boliger også for målgrupper, som ikke har råd til egen selvstændig bolig i den pågældende kommune. Ventetiden for en anvist bolig, inden for kvindernes betalingsevne, vil således blive markant kortere med forsøget.

**Aarhus Kommune
Favrskov Kommune
Høje Taastrup
Kommune
Københavns Kommune
Randers Kommune
Roskilde Kommune**

Unødvendigt lange ophold i usikre boligforhold bremser den positive udvikling de pågældende borgere kunne opnå under mere sikre boligforhold. Det kan være vanskeligt at fastholde uddannelse og beskæftigelse, når man ikke har en tryk base i form af en bolig. Lang opholdstid på krisecenter kan være med til at bremse kvindernes udvikling. Samtidig kan deres børns udvikling blive påvirket af lange perioder på krisecentre og med ustabile boligforhold.

Kommunerne arbejder på at forebygge ensomhed hos socialt udsatte borgere. En delebolig vil give både kvinder og børn en mulighed for fællesskab, samtidig som de kommer tættere på et almindeligt liv, udenfor krisecentrene.

Kommunerne i forsøget er enige om, at deleboliger er en god boligløsning til målgrupper, der som udgangspunkt ikke har råd til selvstændige boliger i de deltagende kommuner, eller hvor der aktuelt er for få billige boliger, hvorfor målgrupperne risikerer løs tilknytning til boligmarkedet, som igen kan føre til social deroute.

Da målgruppen har en meget sårbar økonomi, er det vigtigt at de kan opnå boligstøtte. Det forudsættes i de nuværende boligstøtteregler, at deleboliger skal have et beboelsesrum pr. beboer i deleboligen.

Kommunerne antager, at dette krav omfatter evt. børn. Kommunerne ønsker, at kravet i boligstøttereglerne ændres, således at der også kan opnås boligstøtte, når der er et beboelsesrum pr. voksen beboer, men at evt. børn af den enkelte mor kan henvises til at dele værelse.

Herudover skal der kunne opnås boligstøtte, selv om der kun er to lejere i den pågældende delebolig.

Kommunerne imødeser, at ordningen vil blive benyttet i begrænset grad, idet de benyttede boliger vil skulle have som minimum 5 rum. Der er et begrænset antal boliger af denne størrelse til rådighed for kommunerne. Samtidig vil der være en begrænset målgruppe med rette husstandsstørrelse. Det vil imidlertid udgøre en god business case for kommunen, at borgere, som ikke har råd til egen bolig, flytter i delebolig frem for at opholdes sig på et dyrt botilbud. Samtidig vil det gøre en stor forskel for de relativt få familier, som vil kunne indgå i et sådant forsøg.

Det bør kunne indføres som betingelse for deleboligfællesskabet, at der ikke må ske yderligere indflytning i boligen, f.eks. i form af samlevere. Såfremt den enkelte ønsker at flytte sammen med en kæreste, er de ikke længere i målgruppen for en delebolig. Samtidig vil et samliv også forbedre familiens betalingsevne i et omfang, så de pågældende må kunne antages selv at kunne finde en fremtidig bolig.

Anvisning af enlige mødre til delebolig vil ske via visitation, på samme måde som den visitation til deleboliger til unge og deleboliger til flygtninge, som kommunerne i forvejen har etableret.

Målgruppen for forsøget

Målgruppen er enlige mødre som aktuelt er indkvarteret på krisecenter

og risikerer unødvendigt langt ophold pga. lav indtægt og mangel på billige boliger.

2. Mål og forventede resultater

Netværket har følgende forslag til mål:

Kvalitative mål:

- Borgeren for gavn af fællesskab, gælder både børn og mødre
- Borgeren oplever mindre ensomhed
- Borgeren oplever at få en stabil ramme og ro til at arbejde med de sociale og beskæftigelsesmæssige udfordringer
- Social deroute forebygges eller afværkes.

Kvantitative mål:

- Fastholdelse af boligen
- Kortere ventetid på bolig end ellers

Det er en forventet bieffekt, at et mindre antal borgere vil have behov for at mange overnatninger på krisecenter og heraf frigøre ressourcer i det kommunale budget.

3. Konkrete behov for forsøgshjemler, undtagelser fra gældende lovgivning mv.

Almenboliglovens § 3, stk. 4 definerer et kollektivt bofællesskab (dvs. en delebolig) på følgende måde:

"Stk. 4. Et kollektivt bofællesskab skal bestå af mindst to værelser. Herudover skal bofællesskabet indeholde et ekstra værelse, som kan benyttes af lejerne i bofællesskabet. Kommunalbestyrelsen kan dog godkende, at bofællesskabet ikke indeholder det ekstra værelse, som er nævnt i 2. pkt., hvis bofællesskabet er indrettet med et køkken, hvor beboerne kan spise sammen m.v."

Der stilles således ikke i lov om almene boliger særlige krav til, om hvor mange beboere, der kan være i en delebolig, men alene krav til antallet af rum.

Imidlertid indeholder boligstøtteleven krav om antallet af beboere, jf. § 24a, stk. 1 nr. 6:

"6) Personer, der bor i et kollektivt bofællesskab i medfør af § 3, stk. 4-6, i lov om almene boliger m.v., som består af tre eller fire personer, jf. § 24 h."

Kommunerne opfatter de nuværende regler således, at der er krav om 3 eller 4 **lejere** i et bofællesskab/en delebolig, før der er grundlag for udbetaling af boligstøtte.

Kommunerne ønsker mulighed for, at 2 enlige mødre kan opnå boligstøtte, selv om der alene er tale om 2 lejere i en delebolig. Samtidig bør der være mulighed for, at børn af den enkelte mor kan dele værelse i deleboligen. Boligerne skal derfor rumme 1 værelse pr. voksne og 1 værelse til hver husstands børn. Herudover skal boligerne indeholde et rum/stue, der kan fungere som fællesrum for begge familier.

Aktuelt henviser boligstøttebestemmelsen alene til deleboliger, som er oprettet i almene boliger. Kommunerne ønsker mulighed for at oprette deleboliger for enlige mødre i såvel kommunale som i private udlejningsboliger. Målgruppen for deleboligerne har en begrænset betalingsevne, og det bliver derfor væsentligt, at der kan bevilges boligstøtte, uanset hvilken type ejendom en given bolig til rådighed for kommunen er beliggende i.

4. Hvordan realiseres de forventede resultater

Hvis der gives hjemmel, vil de boliger, som ellers returneres, fordi de er for dyre for målgrupperne for boligsocial anvisning kunne anvendes til to mødre. Det forudsætter at huslejen kan fordeles, så begge mødre har råd til deres del af boligen.

5. Evaluering

Evalueringskoncept udarbejdes i samarbejde med KORA.

Kommunerne vil måle, hvor mange familier, der opnår en delebolig via forsøgshjemlen. Herudover vil kommunerne undersøge de pågældende familiers ventetid på en bolig, i forhold til tilsvarende familier og i forhold til ventetiden på starttidspunktet for forsøg.

Kommunerne vil undersøge, om beboerne fastholder boligerne. Det vil blive registreret, hvortil evt. fraflytning sker, og om flytningen er udtryk for en positiv eller negativ udvikling hos den enkelte (f.eks. om de flytter til selvstændig bolig eller til usikker registrering på c/o-adresse).

Kommunerne vil undersøge om borgerne i målgruppen for forsøget får bedre fodfæste og magt over eget liv, f.eks. i relation til tilknytning til arbejdsmarked eller uddannelse.

Kommunerne vil undersøge hvilken betydning tildelingen af en delebolig har haft for den enkelte borger. Det kan undersøges om der er opstået et frugtbart fællesskab i deleboligen, og om deleboligen har haft indflydelse på beboernes oplevelse af ensomhed. Det kan også undersøges, om borgerne oplever en positiv udvikling i øvrigt, og om borgeren har ønsker og behov, der kan benyttes i en videre udvikling af forsøget.

Såfremt borgere ikke opnår en positiv udvikling, skal årsagerne undersøges. Erfaringer fra sager om ”tilbagefald” skal benyttes til løbende udvikling af ordningen.